

ZAHRANIČNÍ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY

dokumenty

4/2010

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY

**PREZIDENT ZASLAL SOUSTRASNÝ TELEGRAM
MARŠÁLKOVĚ SEJMU POLSKÉ REPUBLIKY
(10.4.2010)**

Prezident republiky Václav Klaus zaslal v sobotu dne 10. dubna 2010 v souvislosti s tragickou událostí soustrasný telegram maršálkovi Sejmu Polské republiky Bronislavu Komorowskému:

Vážený pane maršálku,

hluboce mě zasáhla zpráva o dnešní tragické smrti prezidenta Polské republiky Lecha Kaczyńského, jeho manželky, nejbližších spolupracovníků a významných představitelů polského státu. Soucítím s Vámi, v této pro Polsko těžké chvíli, jsem na Vaší straně a sdílím spolu s celou naší zemí smutek, který se nečekaně a tragicky snesl na Vaši zemi.

Prezident Kaczyński byl politikem a mým osobním přítelem, byl velkou osobností evropské politiky, které jsem si velmi vážil a která vždy aktivně podporovala mimořádně přátelské a intenzivní vztahy mezi našimi zeměmi. Především díky němu se tyto vztahy dostaly na nejlepší úroveň kdykoli v historii.

Chci Vám a celému Polsku jménem svým i jménem občanů České republiky vyjádřit svou nejhlubší soustrast. Vyřídíte, prosím, především rodinám obětí, z nichž jsem mnohé znal osobně a jejichž odchod je pro mě nepopsatelnou ztrátou, že sdílím jejich bolestný smutek a že jsem v této těžké chvíli v duchu s nimi.

S úctou

Václav Klaus
prezident České republiky

**PREZIDENT ZASLAL SOUSTRASNÝ TELEGRAM BRAZILSKÉMU
PREZIDENTOVI
(13.4.2010)**

Prezident republiky Václav Klaus zaslal v úterý dne 13. dubna 2010 soustrastný telegram prezidentovi Brazilské federativní republiky Luizovi Inácio Lula da Silvovi:

Vážený pane presidente,

s hlubokým zármutkem jsem přijal zprávu o ničivých povodních, které postihly Rio de Janeiro a jeho okolí a které si již vyžádaly téměř dvě stě lidských životů.

Dovolte mi, abych v této pohnuté chvíli vyjádřil jménem české veřejnosti i jménem svým hlubokou soustrast Vám i rodinám obětí.

S úctou

Václav Klaus
prezident České republiky

**PREZIDENT ZASLAL SOUSTRASNÝ TELEGRAM
PREZIDENTOVI ČÍNSKÉ LIDOVÉ REPUBLIKY
(14.4.2010)**

Prezident republiky Václav Klaus v souvislosti s ničivým zemětřesením v Číně zaslal ve středu dne 14. dubna 2010 soustrasný telegram prezidentovi Čínské lidové republiky Chu Ťin-tchaovi:

Vážený pane prezidente,
s hlubokým zármutkem jsem přijal zprávu o ničivém zemětřesení, které postihlo Vaši zemi a které si vyžádalo stovky lidských životů.

Dovolte mi, abych v této pohnuté chvíli vyjádřil jménem české veřejnosti i jménem svým hlubokou soustrast Vám i pozůstalým.

S úctou

Václav Klaus
prezident České republiky

**KONDOLENČNÍ DOPIS PREZIDENTA REPUBLIKY JEHO SVATOSTI PAPEŽI
BENEDIKTOVI XVI.
(18.4.2010)**

Prezident republiky Václav Klaus zaslal v neděli dne 18. dubna 2010 kondolenční dopis Jeho Svatosti papeži Benediktovi XVI. v souvislosti s úmrtím Tomáše kardinála Špidlíka:

Vaše Svatosti,

dnes ráno jsem obdržel smutnou zprávu o úmrtí Tomáše kardinála Špidlíka. Chtěl bych Vám, jako nejvyššímu představiteli katolické církve, vyjádřit svou soustrast.

S kardinálem Špidlíkem odešel nejen výrazný představitel kardinálského kolegia, ale také uznávaná morální autorita a skvělý člověk, kterého si lidé vážili a respektovali. I když se během svého života musel vyrovnat s četnými obtížemi, k nimž patřil zejména nucený odchod z domova, dokázal si uchovat životní optimismus a sílu, kterou ostatní inspiroval. Mnozí vzpomínají na jeho působení ve Vatikánském rozhlase, kde byly jeho promluvy vítanou vzpruhou pro krajany, kteří nevzdali boj za svobodu.

Byl jsem velmi rád, že Vás pan kardinál mohl společně s námi přivítat v loňském roce v České republice a aktivně se účastnit Vaší návštěvy. Víím, že ji prožíval velmi osobně.

Chtěl bych Vás ujistit, Svatý otče, že na kardinála Špidlíka budou v jeho rodné zemi, k níž se vždy hrdě hlásil, lidé vzpomínat s úctou, respektem a láskou.

S úctou

Václav Klaus
prezident České republiky

PREZIDENT BLAHOPŘÁL HEINZI FISCHEROVI KE ZNOVUZVOLENÍ

(26.4.2010)

Prezident republiky Václav Klaus zaslal v pondělí dne 26. dubna 2010 blahopřejný telegram znovuzvolenému prezidentovi Rakouské republiky Heinzi Fischerovi:

Vážený pane prezidente,
dovolte, abych Vám jménem svým i jménem občanů České republiky poblahopřál k Vašemu znovuzvolení prezidentem Rakouské republiky.

Vztahy našich dvou zemí jsou pro mne již tradičně zdůrazňovanou prioritou a já věřím, že k jejich rozvoji a všestranné bohatosti jsme přispěli a budeme moci dále přispět i my dva.

Přeji Vám, vážený pane prezidente, pevné zdraví a hodně úspěchů ve druhém prezidentském období.

S úctou

Václav Klaus
prezident České republiky

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

**BARACK OBAMA PODĚKOVAL ČESKÉMU PREMIÉROVI ZA POHOSTINNOST
(22.4.2010)**

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha – Prezident Spojených států amerických Barack Obama zaslal děkovný dopis českému premiérovi Janu Fischerovi. Mimo jiné uvedl, že slavnostní podpis nové smlouvy START se zapíše do dějin, označil Českou republiku za svého blízkého spojence a vyjádřil poděkování za účast České republiky v Afghánistánu.

Vážený pane premiére,

velmi Vám děkuji za Vaši mimořádnou pohostinnost během naší návštěvy v Praze. Oceňuji, jak jste Vy a Vaše vláda zajistili, aby náš krátký pobyt v této krásné zemi proběhl bez problémů.

Slavnostní podpis nové smlouvy START se zapíše do učebnic dějepisu a veřejnost si bude dlouho pamatovat, že při této významné příležitosti velkoryse hostila Spojené státy a Rusko Česká republika, která je naším blízkým spojencem. Vážím si také našich rozhovorů při společném obědě na Pražském hradě a během večeře na americkém velvyslanectví dne 8. dubna a rovněž během našeho dvoustranného jednání dne 9. dubna. Rád bych Vám opět vyjádřil své poděkování za účast České republiky v Afghánistánu a za odvahu vašich vojáků a obětí, které přinášejí.

Zastáváme názor, že Atlantická aliance má zásadní význam pro naše společné zájmy a pro globální bezpečnost. Těším se na naši další spolupráci jak dvoustrannou, tak v rámci NATO.

S pozdravem

Barack Obama

**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH
VĚCÍ**

ROZHOVOR ČESKÉHO VELVYSLANCE V USA PETRA KOLÁŘE PRO ČASOPIS REFLEX

NĚKDY SE MUSÍ ZAKŘIČET (8.4.2010)

JSOU CHVÍLE, KDY RISKUJETE KARIÉRU I POVĚST

Český velvyslanec v USA PETR KOLÁŘ (47) je pořád na tapetě. Mluví se o něm právě jako o možném příštím velvyslanci v Rusku. V souvislosti s ním ale bývá řeč také o tom, jak před třinácti lety skoro zničil Václava Klause a ten mu z nějakých záhadných důvodů snad odpustil. A že, ač diplomat, hraje vnitropolitické hry. „Já mám spekulace rád,“ říká on na to.

Jaké to je, být diplomat v roce 2010 při tom všem, co se děje na světě a čím vším se častují představitelé různých velmocí?

To je individuální. Obecně platí, že jako diplomat jste sluha. Jsme zahraniční služba, sloužíme zemi, kterou zastupujeme. Neměli bychom si vymýšlet, ale držet se instrukcí vlády, a politika sama by se měla tvořit tam, kde jsou politici, to my nejsme. Faktem je, že v době, kdy je všechno strašně hektické, není možné pořád čekat na nějaké depeše a instrukce. Tedy je třeba s invencí spoluvytvářet zahraniční politiku země. A mít odvahu brát na sebe s tím související rizika a zodpovědnost.

Diplomacie je proslulá pravidly, například že se při ní nekřičí. To pořád platí?

Já bych to nijak nezobecňoval. Ono se někdy musí zakřičet, je to věc taktiky. Neměly by v tom být emoce, neměli byste se nikdy přestat ovládat.

* Ale když už se křičí, tak tam přece emoce jsou.

To je právě chyba. V diplomacii se nesmí křičet s emocí, s emocí se může jenom poslouchat.

Kdy se křičí?

Když je potřeba ukázat razanci. Dejme tomu Holbrooke, když svého času vyjednával Daytonskou dohodu, tak se tam určitě křičelo a bouchalo pěstí do stolu, tam se dokonce i trošku vyhrožovalo. To se muselo, ono to jinak nešlo. Když Richard Holbrooke v jednu chvíli na ty znesvářené strany údajně zařval, aby sem přestaly tahat to historické smetí a začaly se konečně zabývat budoucností, tak nepoužil metodu, kterou v běžné diplomacii používáme, ale daný moment to asi vyžadoval. Takových historických paralel je hodně. A taky o šeptání je hezká příhoda: Když se v roce 1946 obnovovaly Spojené národy, byla v San Francisku konference, kde nás zastupoval Jan Masaryk. Seděl u jednoho stolu s Andrejem Gromykem a ten pořád říkal: „Yes, but, from the other hand, if ...“ (Ano, ale, na druhou stranu, kdyby ... pozn. red.), zkrátka pořád tam dával kondicionály. Masaryk to prý nevydržel, otočil se ke svému tajemníkovi a pološeptem, aby to všichni slyšeli, řekl: „If my aunt had dick, she would be my uncle.“ (Kdyby moje teta měla penis, mohla by být můj strýček – pozn. red.)

Křičí se v dnešní diplomacii často?

Nekřičí se často. Ani se často nezvyšuje hlas. Vezměte si, jak probíhá v poslední době výměna stanovisek na budoucnost nové bezpečnostní architektury. S návrhy přichází Rusko, prezentují je jak prezident Dmitrij Medveděv, tak premiér Vladimir Putin i ministr zahraničí Sergej Lavrov. Jsou to poměrně razantní návrhy. A Američané na ně reagují zase jinými návrhy. Takže vystoupí Hillary Clintonová a řekne, že evropskou bezpečnostní architekturu nepotřebujeme zas tak dramaticky měnit, a je to v podstatě odmítnutí. Řečeno takovým laskavým, vstřícným tónem, ale znamená to: nesouhlasím s vámi a vidím to úplně jinak.

Kdysi, před revolucí, jste se živil jako hlídač skládky. Nebylo někdy lepší hlídat skládku než dělat tohle?

To bylo fajn, nemohl jsem si stěžovat, měl jsem klid, četl si, psal, čas od času jsem prodal nějakou starou pneumatiku, tu a tam jsem si přinesl domů přepravku na ovoce.

Ted' si domů asi nenosíte nic, co?

Jen tu slávu.

To je fakt, máte tu rodinné fotografie e vás a vaší ženy s Barackem Obamou, Billem Clintonem ...

Na druhou stranu ty přepravky na ovoce nám doma vydržely doted', zatímco někteří slavní už nejsou slavní.

Když jste hlídal skládku, tak jste svým způsobem reprezentoval skupinu lidí, kteří byli chytří, sečtělí, měli svůj názor, proto v té době hlídali skládky nebo byli v kotelně. Ted' reprezentujete vlast, již chvílemi vedou lidé, ze kterých nemůžete mít pocit, že byste je chtěl reprezentovat, nebo se pletu?

Neřeším pocity, jestli je reprezentovat chci, nebo nechci.

Nevěřím. Muselo se vám to už stát, jste v české diplomacii sedmnáct let!

Všichni se musíme naučit tomu, že žít v demokratické společnosti znamená respektovat výsledek svobodných voleb. Lidé si u nás volí své zástupce, a když si je zvolí, tak to, co máme zvoleno, je obraz tohoto národa.

Slyšela jsem nesčetněkrát teorii, že tohle je naprosto banální výklad demokracie.

Jsem kariérní diplomat, nemůžu se k tomu stavět tak, že protože se mi někdo nelíbí, tak bych se na něj nejradši vykašlal. Když máme nějakého významnějšího poslance nebo člena vlády, kteří do zahraničí politiky intervenují z titulu své funkce nebo z jiného důvodu, tak je dobře, když mohou mluvit s lidmi, kteří jsou odborníci. Já se za jednoho z odborníků pokládám, takže se pokusím tomu dotyčnému nebo těm dotyčným politikům vysvětlit souvislosti, jež nezaznamenali nebo si jich nemuseli všimnout. Tak nějak opatrně je navést.

A co když jsou hloupí anebo jsou to populisté, kteří vědí, co chtějí lidé slyšet? Co když jdou proti směru toho, co považujete za správnou zahraniční politiku?

Podívejte, mně se jednou stalo, že jsem byl u rozhovoru jednoho našeho politika s jednou irskou političkou. Ten politik naštěstí neuměl anglicky a překládala to tlumočnice. A když jsem nabyl dojmu, že už to je to nejstrašnější, co se může stát, tak jsem tlumočnici požádal, aby se šla najíst, a tlumočil jsem já.

Jinými slovy jste říkal něco jiného než ten politik.

Jinými slovy jsem trochu, řekněme, moderoval rozhovor.

Ten politik se to nedozvěděl?

Ten politik je už dávno v propadlišti dějin. Naše vztahy s Irskem a naše zájmy se vyvíjejí dál. Ale to už je situace, kdy balancujete na hraně mesianismu, kdy začínáte věci ovlivňovat tak, jak byste úplně neměla. To jsou momenty, kdy musíte rozhodnout, jestli do toho jdete s vědomím, že riskujete nejenom svoji kariéru, ale pověst.

A máte stanovenou osobní hranici, kdy už nebude mít smysl vyhadzovat tlumočnici a lepší bude hodit ručník do ringu? Umíte si to představit?

Umím si to představit. To by nastalo, kdyby byly nějak výrazně ohroženy naše státní zájmy. A ten politik by nějakou šťastnou shodou okolností uměl třeba anglicky a dokázal by to zformulovat. Já myslím, že jedna z obrovských výhod demokracie je, že má svoje vnitřní obrodné mechanismy, má svoje filtry. Když někdo v danou chvíli září na politickém nebi, neznamená to, že tam bude na věky.

Je vám sedmačtyřicet. Umíte si představit, že další čtyři nebo osm let života strávíte službou někomu, kdo třeba představuje cestu do pekel?

Jistě že ne a taková situace nastat může. Proto mluvím o tom, že mám hranici, přes kterou bych nešel. V roce 1948 se spousta lidí v československé diplomacii vzepřela, nešli dál. Velvyslanec Slávik, jenž v té době působil v USA, si raději otevřel hospodu, šel od toho, a i když pak zkrachoval, dělal jiné věci.

Rok 1997, kauza sesazení Václava Klause. (P. Kolář, tehdy velvyslanec ve Švédsku, zpochybnil tvrzení V. Klause, že nevěděl o nejasném financování ODS. Václav Klaus poté rezignoval, pozn. red.) To vám spousta lidí nezapomněla, protože si myslí, že by věci dneska byly jinak. Udělal byste to znovu?

Možná bych to udělal trošku jinak, nebyl bych tak zbrklý, ale vycházím z hlubokého přesvědčení, že na zemi, ve které žijí a kdevyrůstají mí synové, chci být náležitě hrdý. Ne se stydět za to, že se tu demokracie vykládá jako chaos, prostor k tomu, aby ji zneužívali ti „chytřejší“, takoví ti „vyčuraní“. Ti, kteří nevědí, co znamená „rule of law“, vláda zákona. Jsou zde pravidla, jež se musí respektovat, sami jsme si je určili.

Později prezident Václav Klaus musel nutně řešit vás jako budoucího velvyslance, a po čase dokonce v Americe. Nebyl jste nervózní? Je to mezi vámi uzavřená kapitola?

Nemůžu mluvit za pana prezidenta Klause, ale pro mě to je věc, kterou jsme tak nějak překonali vývojem. Já nevím, jak to tenkrát skutečně bylo, protože existuje řada interpretací. Ale co se týče mého vztahu s prezidentem: my se v některých názorech můžeme lišit, ale jsem si jist, že jsem mu vždy mohl svůj odlišný názor říci. Ačkoli bylo někdy docela legrační, že pan prezident reagoval tak, že se to nedá poslouchat a že je třeba moje tragické názory změnit. A tak dostali jeho kolegové za úkol mi třeba do rána vysvětlit, jak to je, a když jsem byl ráno dotázán, jestli jsem pochopil, odpověděl jsem, že jsem se ve svých tragických názorech pouze utvrdil. Přijal to s humorem. Démonizace Václava Klause v tomhle ohledu není úplně fér.

Táhne se s vámi celá léta podezření, že hrajete vnitropolitické hry. Naposledy šlo o vaši nominaci na post velvyslance v Rusku. Četla jsem, že Jiří Paroubek, přestože původně nechtěl, abyste se jím stal, raději couvl, jen abyste se náhodou nestal ministrem zahraničí za TOP 09.

Vůbec se nebudu vyjadřovat k tomu, jestli mám, nebo nemám být velvyslancem v Rusku.

Zeptám se pro vás přijatelněji. Objevily se spekulace, že se stanete velvyslancem v Rusku proto, abyste se nestal ministrem za TOP 09.

Já mám spekulace rád, jakkoliv s nimi běžně nepracuji. Nejsem a nikdy jsem nebyl straník. Zároveň samozřejmě nejsem nepolitický člověk, mám svoje názory, jsem volič s jednoduchým světonázorem: patříme na západ, ne na východ, chci, aby naše země omezovala svoje občany co nejméně, dávala jim co nejvíce prostoru uplatnit jejich svobodnou vůli a být zodpovědnými za sebe samé.

Má mít diplomat rád zemi, do níž přichází jako velvyslanec?

Neměl by mít předsudky, rád jí mít nemusí. Měl by ji vidět realisticky.

Přišel jste do Ameriky bez předsudků?

Docela bez předsudků, měl jsem možná trošku zkreslenější představy o některých věcech.

Přišel jste zastupovat nás, kteří máme vůči USA obrovské předsudky. Naposledy se ukázaly v případě radaru.

Vy jste myslím v Refl exu napsali, že radar se mi nepovedl, že?

To jsme napsali.

Tak tady stojí, podívejte. Já s manželkou jsme si ho postavili na zahradě rezidence, ze sněhu. Americký radar stojí na české půdě, už tedy taje, ale podařilo se nám ho postavit.

Trpíme předsudky vůči Američanům a je jich strašná spousta. Oni to vědí, že je máme?

Oni vědí obecně, že Evropané mají vůči nim předsudky, možná u nás je cítí trochu míň než někde jinde. Mají taky trošku výhodu velikosti a nadhledu, že se nezabývají

každou prkotinou a každou emocí. Je na nich ale sympatické, že když vyjádříme tu svoji skepsi výrazněji, třeba dopisem Obamově administrativě ze střední Evropy, tak se jich to dotkne. Vrtá jim to v hlavě a snaží se přijít na to, co nás na nich tak štve.

Řekla bych, že Evropany provokuje jejich životní styl. A pak to, co oni tak afektovaně nosí, ta vystavovaná národní hrdost.

Já jí rozumím čím dál tím víc a byl bych hodně rád, kdyby naši lidé byli tak hrdí a pyšní na svoji zemi, jako jsou Američané na Ameriku. Ta ostentativnost, taková ta až někdy pro nás komická potřeba se hlásit k patriotismu, to dávání ruky na srdce při zpívání hymny a takové to vyvěšování vlajek všude, kam se dá, to je jen průvodní jev.

Pokud by vás vyslali do Ruska, budete znovu reprezentovat zemi zatíženou předsudky. Pro změnu vůči Rusům.

Pokud přijmu vaši otázku jako hypotetickou a odhlédnu vůbec od toho, že bych měl být kdekoli velvyslancem, tak jsem si velmi dobře vědom, že vůči Rusku jsou u nás neskutečné předsudky. Museli bychom tady strávit strašně moc času, abychom je všechny definovali. Ale třeba když se vrátím zpátky k Americe, pro mě je právě zjednodušená Amerika nesmírně osvěžující intelektuálně. Mně to intelektuální zázemí bude chybět, až tady odsud odjedu.

Zkrátka není to jen země, která píše na návody k mikrovlnkám, že se tam nemají dávat kocouři, a k dětským pyžámkům, že se nemají házet do ohně, protože hoří.

Já poznal Ameriku jako intelektuálně strašně bohatou a strašně vibrující zemi.

Může Amerika zachránit svět?

To nevím. Ale vím, že svět Ameriku zatím stále ještě potřebuje.

Každý český velvyslanec v Rusku narazí na antipatie dané historickou souvislostí.

Myslím, že člověk, jenž bude dělat velvyslance v Rusku, ať už to bude kdokoliv, by tam skutečně měl jít bez předsudků a měl by přesně vědět, jaké jsou naše zájmy.

Může jít člověk, který zná naši historii, do Ruska bez předsudků?

Může. Musí znát historii, nesmí ji ignorovat. Ale náš vztah k Rusku přece není úplný monolit. Myslím, že tam bude mnohem složitější zvládat různé názorové proudy, jež tu vždycky byly. Opravdu si myslím, že dnešní Rusko není v žádném případě Sovětský svaz, je to země, která se nějak vyvíjí.

A jsou tam Medveděv a Putin.

Rusko se může vyvinout evolučně v docela normální standardní evropskou zemi.

Evolučně? Co si mám pod tím představit, že ti dva jednou umřou?

Věci se budou vyvíjet tak, že to nebudou jen někteří vůdcové, kteří budou Rusko ovládat a někam směřovat, že tam bude fungovat nějaká občanská společnost, byznys.

To bude trvat desetiletí.

Můžeme mluvit o desetiletí. Doufejme. Samozřejmě může být i druhá cesta, cesta někam, kam si nikdo nepřeje.

Partnerství s Ruskem, po němž všichni včetně nás prahnou, je věc, kde musí být balanc. Partneri se k sobě chovají určitým způsobem, dávají si najevo například vstřícnost. I Barack Obama se snaží mít Rusko za partnera, a zatím to vypadá, že se spíš zesměšňuje.

Já myslím, že prezident Obama po roce svého vládnutí ...

... a snažení o kamaráctvo s Ruskem ...

... už dneska vidí určité věci přece jenom s ročním odstupem trochu jinak. A možná je viděl i předtím. Když mluvil o tom svém „reaching out a withstand packend“, tak to rozprahování, nabízení ruky nepřátelům, samozřejmě od začátku bylo nastoleno s nějakým limitem.

Umíte si představit situaci, že by člověk, jenž dělal velvyslance v Americe, šel obratem dělat velvyslance do Ruska?

Velmi dobře.

To je univerzita diplomata, pak už se snad víc nemůže stát.

Ne. Pak už ne.

Co musí vědět takový člověk, jenž by teoreticky šel z Ameriky do Ruska, když přeskakuje na tu druhou stranu? Je to pořád druhá strana?

Bohužel, minimálně v ruském vnímání ano, což mě docela trápí.

Tedy za takového předpokladu přeběhne?

To v žádném případě. Naopak. Jsem přesvědčen, že pokud do Ruska má někdo jít, pak člověk, který má naprosto jasno, kde jsme a co chceme.

Z Ameriky do Ruska, to je podle mě velká obrátka.

O tom to je. Pro mě je úplně nejhorší, když se nic neděje. Já sice tvrdím, že je nejlepší, když se nic neděje, ale v zásadě lžu. Když mám dva týdny klid na chalupě, tak dostanu abstrák, stav, kdy potřebuji, aby se něco začalo dít. Ať Amerika, nebo Rusko, to jsou přesně ta místa, kde se dnes opravdu dá něco udělat. Samozřejmě za předpokladu, že se neodříznete od svého mužstva, od svého zázemí a že najednou nezjistíte, že jste daleko před barikádou. Sám uprostřed cizího území.

PETR KOLÁŘ (47), diplomat. Vzděláním historik a etnograf, později vědecký pracovník. Doposud byl velvyslancem ve Švédsku (1996 až 1998), v Irsku (1999 až 2003), momentálně zastupuje Českou republiku v USA (od roku 2005). V minulosti byl i poradce prezidenta (1998 až 1999) a náměstek ministra zahraničních věcí (2003 až 2005).

rozmlouvala Pavlína Wolfová

ČESKÝ ZÁSTUPCE V EVROPSKÉ KOMISI ŠTEFAN FÜLE ROZHOVOR PRO RÁDIO ČESKO

(12.4.2010)

Ondřej ČERNÝ, moderátor

Od mikrofonu zdraví a příjemný poslech přeje Ondřej Černý. Dnešním hostem je český zástupce v Evropské komisi Štefan Füle, který má na starosti rozšiřování Evropské unie a politiku sousedství. Dobrý den do Bruselu.

Štefan FÜLE, eurokomisař pro oblast rozšíření EU

Hezký dobrý den.

Ondřej ČERNÝ, moderátor

V sobotu Polsko postihla obrovská národní tragédie, když při pádu letadla přišlo o značnou část své politické i společenské elity, jak Polákům v tuto těžkou chvíli může Evropská komise nebo i Unie jako celek pomoci?

Štefan FÜLE, eurokomisař pro oblast rozšíření EU

Já myslím, že v první řadě to bude na Polácích samotných, aby se s takovouhle ztrátou vyrovnali, aby se vyrovnali s tou obrovskou ironií, kterou Katyň nabízí a to, čím můžeme pomoci my, je samozřejmě spoluúčast. Já jsem teďka zaslechl před chvílkou ve zprávách zasedání Severoatlantické aliance, severoatlantické rady a tohle a spousta dalších akcí, při kterých vyjadřujeme spoluúčast, to je asi zatím to nejlepší, co může Evropská komise, Evropská unie a ostatní organizace nabídnout.

Ondřej ČERNÝ, moderátor

Když ještě zůstaneme u aktuálního dění, tak výkonná rada Občanské demokratické strany dnes asi posvětil odchod Mirka Topolánka z čela strany. Už dříve se mluvilo o možnosti, že by Mirek Topolánek mohl odejít do Bruselu a nahradit vás na pozici eurokomisaře, do jaké míry vnímáte tuto možnost jako reálnou?

Štefan FÜLE, eurokomisař pro oblast rozšíření EU

Mandát komise byl schválen na 5 let, byl schválen Evropským parlamentem a předsedou Evropské komise, a to je všechno, co se k tomu dá říct.

Ondřej ČERNÝ, moderátor

Já tomu rozumím. Ale přece jenom v minulosti už jsme byli svědky toho, ta situace samozřejmě byla trochu jiná, protože Pavlu Teličkovi skončil mandát, ale nebyl by to skutečně problém, kdyby česká strana tlačila na případnou výměnu, protože by byla ještě méně důvěryhodným partnerem, než potom, co se stalo, když padla vláda v průběhu českého předsednictví?

Štefan FÜLE, eurokomisař pro oblast rozšíření EU

A tak ona ta situace není trochu jiná. Ona ta situace by byla radikálně jiná. To za prvé. A za druhé, tyhle spekulace, respektive to, co slyším já, tak to jsou spekulace, musím říct, že se mnou na toto téma nikdo nemluvil ani neočekávám, že by se mnou na toto téma někdo seriózně vůbec mluvil.

Ondřej ČERNÝ, moderátor

Tomu rozumím. Ale přece jenom Mirek Topolánek byl člověkem, který vedl Evropskou unii, tak se debatuje o tom, že by stát se měl postarat o takového vrcholného politika, měl mu nabídnout adekvátní pozici, jako je například pozice eurokomisaře. Vidíte to tedy nějakým podobným způsobem? Že skutečně takto vrcholné politické elity by měly nějakým způsobem najít místo ve státní správě, případně ve státních službách?

Štefan FÜLE, eurokomisař pro oblast rozšíření EU

Víte co, to je velmi individuální. Otázkou je také, co by odstupující předseda ODS chtěl dělat. A myslím, že od toho je to třeba odvíjet.

Ondřej ČERNÝ, moderátor

Každopádně tedy podle vás do roku 2014, do konce vašeho mandátu v této Evropské komisi nehrozí, že by se český zástupce jmenoval jinak než Štefan Füle?

Štefan FÜLE, eurokomisař pro oblast rozšíření EU

Ono to bude záležet strašně moc asi na předsedovi Evropské komise, který může dát návrh Evropskému parlamentu, ale jestli se ptáte, jestli český zástupce v komisi plánuje odstoupit z komise, tak ne, neplánuje.

Ondřej ČERNÝ, moderátor

Ani kdyby vás třeba vyzval Jiří Paroubek, požádal vás o to, abyste se vrátil zpátky do Česka, po volbách, že vás potřebuje, protože vy jste dlouhodobě spolupracoval s ČSSD a říkal jste, že je vám ta strana blízká, že nějakým způsobem budete spolupracovat i nadále. Pokud by taková prosba z Česka přišla, zvažoval byste ji?

Štefan FÜLE, eurokomisař pro oblast rozšíření EU

Podívejte se, tohle je poměrně seriózní místo v Evropské komisi. Já jsem do toho investoval už poměrně dost času, úsilí a hodlám v tom pokračovat i nadále. Představa, že se to stane předmětem nějakých spekulací, dealů, žádostí čehokoliv, to mi přijde přece jenom podivné. Od začátku jsme všichni věděli, že tohle to je o vztahu mezi tím českým zástupcem a mezi předsedou Evropské komise a v tomto ohledu se česká strana zavázala k tomu, že takového kandidáta tam bude mít celé to období a já myslím, že jakékoliv úvahy nad rámec toho schváleného mandátu jsou v této době opravdu zbytečné a kontraproduktivní.

Ondřej ČERNÝ, moderátor

Říká eurokomisař Štefan Füle, který je dnes hostem Studia Česko. Při svém nástupu na pozici evropského komisaře jste avizoval, že oproti svému předchůdci Vladimíru

Špidlovi chcete být v četnějším kontaktu s českou politickou scénou. Jak zatím ta spolupráce funguje?

Štefan FÜLE, eurokomisař pro oblast rozšíření EU

Ta spolupráce funguje hned na několika úrovních. Jednak je to intenzivní kontakt s Úřadem vlády a s panem premiérem a já si jenom přeju, aby po volbách ta nastavená úroveň těch vztahů pokračovala stejným způsobem, ta spolupráce se děje i na úrovni politických stran a děje se na úrovni i senátního výboru pro evropskou integraci a já se budu těšit, že bude pokračovat po volbách i na úrovni toho evropského integračního výboru Poslanecké sněmovny. Děje se samozřejmě na úrovni našeho zastoupení Evropské komise v České republice a postupem času se bude dít i na akademické rovině, protože hodlám mít také řadu vystoupení po různých vysokých školách a o tom, že nebudu v žádném případě opomíjet novinářskou obec, tak snad i toto interview o tom svědčí.

Ondřej ČERNÝ, moderátor

Každopádně to je tedy politická akademická půda, jak chcete ale lepší přehled o bruselském dění poskytnout českým občanům? Budou to právě ty rozhovory, nebo nějakým způsobem třeba chystáte i setkání s občany?

Štefan FÜLE, eurokomisař pro oblast rozšíření EU

Já myslím, že najdeme nějaký způsob, jak oslovit co největší počet občanů, mohou to být mimo rozhovory nějaké články k specifickým otázkám, které mají blízko k té české specifice, a to jsou věci, na kterých pracujeme se stálým zastoupením, pro mě ta priorita v těch prvních dvou měsících bylo, v uvozovkách, ošahat si to portfolio, a to mám pocit, že se nějakým způsobem daří a teď v poslední době se víc a víc zabývám spolu s mými kolegy i to, jakým způsobem oslovovat i naši veřejnost.

Ondřej ČERNÝ, moderátor

Zmínil jste, že pozici eurokomisaře zastáváte dva měsíce. Co vás za tu dobu v té pozici nejvíce překvapilo? Jak v dobrém, tak třeba v tom horším?

Štefan FÜLE, eurokomisař pro oblast rozšíření EU

Wow! Myslím, že ta intenzita práce, to portfolio oproti mým předchůdcům vlastně je jakousi syntézou dvou předcházejících portfolií. A byť mi to přijde pořád ještě logické, aby komisař, který má na starosti rozšíření, dělal sousedskou politiku, tak mi teďka dochází, jak hodně intenzivní ta práce je. Přece jenom mít na starosti 24 zemí, mít na starosti rozpočet, který přesahuje 3 miliardy euro ročně, to už je celkem pěkně velký záprah. A ta schopnost nebo potřeba komunikovat s řadou aktérů, ať je to Evropský parlament, ať jsou to představitelé různých organizací v těch členských, respektive v těch zemích, které má člověk na starosti, to také není jenom o politicích, ale je to o představitelích občanské společnosti, je to o představitelích opozice, je to o novinářích a že ten krajíc je pěkně velký. Překvapila mě kolegialita, pozitivně kolegialita ostatních komisařů a způsob, jakým pracuje komise, a to, že se nehlasuje na těch týdenních zasedáních, ale že se snažíme vždycky najít nějaký kompromis, to tu komisi stmeluje. A pokud jde o negativní zkušenost, přiznám se, že se mi vzpomíná jen velmi těžko na něco vysloveně negativního.

Ondřej ČERNÝ, moderátor

Nebyl jste ani v minulém týdnu negativně překvapen třeba tím, že k podpisu smlouvy Start mezi Ruskem a Spojenými státy do Prahy nebyl přizván nikdo za Evropskou unii?

Štefan FÜLE, eurokomisař pro oblast rozšíření EU

Nebyl jsem překvapen a přiznám se, že mě to nějak moc netrápí.

Ondřej ČERNÝ, moderátor

Proč ne? Protože přece jenom neukazuje to třeba na to, že v bezpečnostní oblasti Rusko ani Spojené státy Unii za rovnocenného partnera prostě nepovažují?

Štefan FÜLE, eurokomisař pro oblast rozšíření EU

Ne. To si myslím, že ne. Jako otázka přizvání, aby někdo dělal, s prominutím, stafáž při podpisu byť i velmi významné dohody, to přece nic neříká o významu té které organizace. To si myslím, že ten význam se hledá, naplňuje jinde a jinak než účastí při takovýchto akcích, jakkoliv nesnižují jejich význam.

Ondřej ČERNÝ, moderátor

Svůj post označujete za pozici takového menšího ministra zahraničních věcí Evropské unie. Jak funguje rozdělení rolí mezi vámi a baronkou Ashtonovou, dnes jsme se mohli například v časopisu Euro dočíst, že velmi dobře, a to díky vašim dobrým osobním vztahům.

Štefan FÜLE, eurokomisař pro oblast rozšíření EU

Takhle přesně to je. Já myslím, že to má dvě roviny. Ta osobní je velmi potřebná, ale má to i tu institucionální rovinu. My právě kvůli těm nebo s ohledem na ty dobré vztahy se nám podařilo najít i poměrně slušné, jasné vymezení pravomocí, co dělá jeden z nás v té oblasti sousedské politiky, jak koordinuje s tím druhým, myslím, že to pomohlo vyřešit řadu otázek a spekulací, které možná tady ze začátku v Bruselu panovaly a myslím, že se to podařilo vyřešit ke spokojenosti všech našich kolegů, kteří se také naučili komunikovat s tím týmem baronky Ashton, takže tohle je o nějaké vyvíjející se spolupráci, o spolupráci, která bude mít s postupem času určitě jinou kvalitu, protože v současné době paní baronka v zásadě nemá ještě ty instrumenty, o kterých hovoří Lisabonská smlouva.

Ondřej ČERNÝ, moderátor

K těm se dostaneme za chvíli, ale při takzvaném grilování na plénu Evropského parlamentu jste oproti baronce oslnil. Neprojevil se to třeba také v posílení vašeho portfolia právě na její úkor? Nezískal jste navíc některé pravomoci, vy přece jenom jste zkušený diplomat, máte řadu zkušeností se zahraniční politikou, to ostatně komentátoři velmi často kvitovali a dávali právě do srovnání s baronkou Ashton, není to tedy tak, že i díky těm zkušenostem jste, řekněme, lídrem toho týmu, i když funkčně je to třeba naopak a že i díky tomu máte možná větší portfolio, než by podle těch, řekněme, faktických rozdělení rolí bylo na místě? Nebo na místě je možná

špatné slovo, ale jak by to mělo případně fungovat, kdybyste byli v uvozovkách rovnocennými partnery?

Štefan FÜLE, eurokomisař pro oblast rozšíření EU

Lídrem toho týmu to ne, to je asi hodně přehnané. Sama baronka o nás hovoří jako o dynamickém duu a musím říct, že to je přirovnání, které mi sedí daleko víc a od prvního dne, kdy předseda Evropské komise nás všechny oslovil s vymezením našich portfolií, tak mě zcela jednoznačně napsal, že k té problematice rozšíření ještě budu mít na starosti sousedskou politiku a že tuto sousedskou politiku budu dělat v rámci širších kompetencí baronky za jednotnou zahraniční politiku Evropské unie, a to je přesně ten rámec, v kterém se pohybujeme profesionálně a to je přesně ten rámec, v kterém se pohybujeme i osobně. To, že nějaké malé zkušenosti člověk má, to určitě pomáhá při tom každodenním dialogu s paní baronkou, při jednání s jejími kolegy, protože skutečností je, že už nyní z toho, že by, a já vím, že se k tomu ještě vrátíte, že by byla vytvořena služba vnější akce, tak už nyní se snažíme jezdit do regionů jako integrovaný tým, jako celek, který je schopen obsáhnout jak věci spadající do oblasti společné zahraniční bezpečnostní politiky na straně jedné, tak které spadají do oblastí kompetencí Evropské komise.

Ondřej ČERNÝ, moderátor

Posloucháte Studio Česko, dnes s eurokomisařem Štefanem Fulem, v tuto chvíli už je zřejmé, jak by měl vypadat, respektive jaká bude struktura diplomatického sboru Unie, neboli Evropské služby vnější akce, ale nakolik je tato vnější akce nezbytná? Nejsou to vyhození peníze?

Štefan FÜLE, eurokomisař pro oblast rozšíření EU

Já myslím, že to nejsou vyhozené peníze. Ona jednak hodně z toho už máme ve spoustě zemí fungují zastoupení Evropské komise, ale problém je to, že právě mají na starosti jenom tu jednu část té unijní agendy, unijní kompetence, a tu, kterou spravuje Evropská komise, to, o čem je Služba vnější akce je, že se ta služba rozšíří takovým způsobem, aby byla schopná obsáhnout i politiku spadající do té společné, společného přístupu k oblasti v zahraniční politiky a bezpečnosti, a tudíž aby to bylo daleko více integrující přístup, jestliže dneska například naše zastoupení, já nevím, v Bělehradě hodně dělá do oblasti a problematiky, kterou má na starosti komise, ať už je to DG Relex nebo DG Enlargement, což jsou dva velké odbory mající na starosti zahraniční vztahy, tak teď po Lisabonské smlouvě je víc a víc ten post vedoucího politický, teď po Lisabonské smlouvě víc a víc kolegové, kteří pracují v Bělehradě, budou schopni také nahlížet na ty vztahy v daleko širším měřítku a ne jenom v tom úzkém vymezení toho komunitárního přístupu.

Ondřej ČERNÝ, moderátor

Ale jak to chcete zařídit, aby to fungovalo, aby nedocházelo ke střetávání se zahraniční politikou jednotlivých členských států Unie? Co když nastane moment, že ty názory budou odlišné a kdy některé státy třeba nebudou chtít respektovat rozhodnutí, které bude muset případně zastávat Evropská služba vnější akce, jak to tedy bude fungovat? To je samozřejmě role pro vás, který máte řešit, řekněme, ty vztahy také mezi jednotlivými členskými státy, jak to bude fungovat?

Štefan FÜLE, eurokomisař pro oblast rozšířeni EU

Bude to fungovat takovým způsobem, že na všech těch základních velkých otázkách se budou muset samozřejmě členské státy shodnout a budou se muset shodnout konsensem. Lisabonská smlouva v tomto kontextu byla poměrně dost jednoznačná v oblasti zahraniční politiky a bezpečnosti neexistuje žádná kvalifikovaná většina, neexistuje možnost, že by většina převálcovala menšinu. Tam prostě pro všechny ty základní a zásadní zahraničně politické kroky bude třeba získat všechny členské státy.

Ondřej ČERNÝ, moderátor

Brzy by měla začít výběrová řízení na šéfy budoucích euroambasad. Jaké jsou šance českých kandidátů, zatím se mluví o tom, že by Češi měli obsadit dvě místa, a sice v Gruzii, kde by měl usednout stávající český velvyslanec Ivan Jestřáb a také v Jižní Koreji, kde by měl působit Milan Hubcej. Můžete ta jména potvrdit?

Štefan FÜLE, eurokomisař pro oblast rozšířeni EU

Ani potvrdit, ani vyvrátit. Tohle je asi spíš otázka na kolegu na Honzu Kohouta, na ministra zahraničních věcí. A to je asi tak všechno, co k tomu teďka já mohu říct v tuto chvíli.

Ondřej ČERNÝ, moderátor

Každopádně jde asi o sto pozic a skupina 11 států vedená Rakouskem sepsala stížnost, protože chtějí rovné zastoupení právě na těchto úřadech. Do jaké míry je reálné, že k tomu dojde, protože například v současnosti předsedající Španělé se snaží využít té možnosti, že jsou předsednickou zemí a obsadit ta místa svými lidmi.

Štefan FÜLE, eurokomisař pro oblast rozšířeni EU

Myslím, že se snaží každý a myslím, že je to logické. Myslím, že také je asi správné říct, že byť to jako princip nikdo nezpochybňuje, tak to zpravidla geografické zastoupení asi nebude úplně fungovat od samého začátku a já myslím, že baronka Ashton v tomto ohledu už členským zemím vyslala poměrně jasné stanovisko, že projdou v těch prvních kolech pouze ti nejlepší z nejlepších. A že pro ni princip spravedlivého zastoupení určitě důležitým principem je, ale že se bude snažit ho docílit nějak v kontextu výstavby celé té služby. To znamená, v nějakém časovém horizontu a ne do léta tohoto roku a nebo v nějakém jiném krátkém časovém intervalu.

Ondřej ČERNÝ, moderátor

Jaké jsou šance české diplomacie? Má česká diplomacie dostatek kvalifikovaných lidí, kteří by mohli na tyto posty usednout?

Štefan FÜLE, eurokomisař pro oblast rozšířeni EU

Já myslím, že má, že jsme to nějakým způsobem potvrdili v průběhu předsednictví Evropské unie, v tom prvním pololetí minulého roku a z této doby určitě řada jmen naší diplomacie tady má poměrně dobrý zvuk, takže ty šance určitě jsou.

Ondřej ČERNÝ, moderátor

Ještě k panu Jestřábovi, nebylo jakýmsi balónkem, který by se tak dal označit, vaše setkání v minulém týdnu, kdy jste se sešel s gruzínským prezidentem Michaiilem Saakašvilim v centru Tbilisi a otevřeli jste tam Evropský dům, že nějakým způsobem se to dá číst také tak, že už jste nějakým způsobem představoval pana Jestřábu, který je samozřejmě v zemi dobře znám, jako příštího zástupce té Evropské zahraniční služby?

Štefan FÜLE, eurokomisař pro oblast rozšíření EU

Přes to všechno, že jsme si s Ivanem odskočili na jedno rychlé pivo hned po tomto setkání, s prezidentem a po otevření toho Evropského domu, a tak to nemohu potvrdit. Mohu jenom potvrdit to, že Ivan Jestřáb, náš velvyslanec, rozhodně nepotřebuje žádné představování v Gruzii. Sám prezident, když jsem s ním hovořil, tak mě upozornil na našeho velvyslance a řekl, že rozhodně patří mezi ty nejlepší a poděkoval České republice, že vyslala do jeho země právě takového experta a diplomata.

Ondřej ČERNÝ, moderátor

Ještě jedna oblast. Česko během svého unijního předsednictví iniciovalo projekt Východního partnerství. Do jaké míry s ním ze své pozice můžete pohnout, protože spadá právě do vašeho portfolia.

Štefan FÜLE, eurokomisař pro oblast rozšíření EU

No, poměrně významným způsobem. Samozřejmě takovým, kolik mi dovolí členské státy, ale musím říct, že pokud jde o členské státy, tak tam tu podporu cítím. Já jsem ten minulý týden navštívil nejenom Gruzii, ale Ázerbajdžán, Arménii, hovořil jsem právě o aktivitách v rámci toho Východního partnerství. V minulých dvou týdnech jsem také měl řadu jednání s představiteli Moldávie, která v poslední době udělala velký pokrok, pokud jde o tu evropskou agendu. Chystám se teď příští týden do Kyjeva po jednáních s ukrajinským prezidentem a po dalších jednáních, po nějaké přípravné práci tady, po jednání s ministrem zahraničních věcí před týdnem si myslím, že i tady máme nějakou představu, jak to východní partnerství naplnit. A nevynecháváme ani Bělorusko, kde se snažíme nějakým způsobem zachovat přes všechny ty některé negativní kroky prezidenta Lukašenka pozitivní nebo vstřícný přístup k Bělorusku ve smyslu takových těch postupných kroků, které jsou podmíněny a měly by být podmíněny přece jenom daleko lepším dodržováním těch základních práv, lidských práv.

Ondřej ČERNÝ, moderátor

A je potenciál změnit pravidla financování Východního partnerství, protože stávající mechanismy neumožňují finanční spoluúčast třetích stran, například Světové banky a třeba zájem opakovaně projevila Kanada, je tedy šance, že se skutečně ta pravidla financování změní? Aby ten projekt měl, říkají, takříkajíc víc zelenou než dosud?

Štefan FÜLE, eurokomisař pro oblast rozšíření EU

Evropské, myslím teď členské státy Evropské unie ještě minulý rok, když rozhodovaly o Východním partnerství, tak rozhodly také o tom, že na léta 2011 a 2013 bude moct využívat dodatečných 350 milionů eur, což samo o sobě je podstatná částka, ale že by stačila na podporu všech těch reformních kroků, to samozřejmě nestačí. My už v současné době máme určité instrumenty, které pomáhají tomu, aby se do financování některých projektů zapojily třetí země a spolu s Polskem, které iniciativně svolalo neformální schůzku ministrů zahraničních věcí Východního partnerství, na konec května, pracujeme nad tím, jak tyto třetí země zapojit víc, byť i třeba neformálně, do Východního partnerství a jestli k tomu bude potřeba změnit nějaké finanční pravidla, aby to zapojení těch třetích zemí, aby se našly tam nějakým způsobem, aby mohly ty své prostředky nějak efektivně vynakládat, tak to určitě uděláme.

Ondřej ČERNÝ, moderátor

Tolik dnešní Studio Česko. Hostem byl český zástupce v Evropské komisi Štefan Füle. Děkujeme, že jste si na nás v Bruselu udělal čas a někdy příště ve vysílání Rádía Česko opět na slyšenou.

Štefan FÜLE, eurokomisař pro oblast rozšíření EU

Na slyšenou.

Ondřej ČERNÝ, moderátor

Pěkný den od mikrofonu přeje Ondřej Černý, nezapomeňte, další informace jsou na naší internetové stránce www.radiocesko.cz a ještě pozvánka k poslechu Studia Česko zítra. Zítra přivítám v tomto pořadu po zprávách v půl čtvrté předsedu neparlamentní politické strany Občané.cz Petra Havlíka. Už teď mu své dotazy můžete posílat na e-mailovou adresu studiocesko@rozhlas.cz. Za všechny, kteří pro vás dnes vysílání připravovali, se od mikrofonu loučí Ondřej Černý.

ROZHOVOR JANA KOUKALA, ČESKÉHO VELVYSLANCE VE VÍDNI PRO ČASOPIS MF PLUS

JAN KOUKAL: VELVYSLANEC, JACHTAŘ, PRIMÁTOR

(16.4.2010)

Jeho životní cíl věnovat se teoretické fyzice a vše obětovat vědě vzal zasvě pádem Berlínské zdi. V přímém televizním přenosu se šíleně pohádal s Václavem Klausem, který ho pak přijal za svého poradce. Jako primátor Prahy pozvedl metropoli z komunistické šedi na fungující velkoměsto.

Dnes působí Jan Koukal jako velvyslanec České republiky ve Vídni a lepší historicky napjaté vztahy zemí bývalé habsburské monarchie. Ve vzácných chvílích volna se pak promění v náruživého jachtaře a společně se svou manželkou Lucií brázdí vody Středozemního moře.

V etiopské Addis Abebě jsem předloni zažil oslavy 28. října, které pořádalo české velvyslanectví. Luxus, okázalost, hory jídla a pití, desítky diplomatů z celého světa. K hotelu Sheraton, kde se ta sláva konala, se taxíkem jelo přes dva šílené slumy. Jsou podobné diplomatické akce běžné? A hlavně adekvátní?

Záleží na tom, ve kterém státě se podobná akce koná. V zemi, kde je hladomor, je asi lepší věnovat se pomoci lidem než nějaké dramatické prezentaci významnosti České republiky. Jsou ale země, kde je potřeba Českou republiku propagovat – a mezi ně patří také Rakousko, se kterým máme velmi silné historické pouto a v němž žije silná česká menšina.

Proto se musíme ve Vídni vytáhnout?

Určitě. Na svátek svatého Václava letos přišlo 1300 lidí. Je to největší zahradní slavnost, jaká se tam v diplomatických kruzích koná. Všichni nám ji závidí. Ve Vídni se prostě potřebujeme ukázat. Přestože jsme rozbili monarchii, jsme s Rakouskem v plnohodnotném partnerském vztahu. A diplomatický sbor samozřejmě vidí, že k nám na oslavu svatého Václava přijde stejný počet diplomatů jako na americkou ambasádu.

Kolik taková oslava nás, daňové poplatníky, stojí?

Konkrétně na svatého Václava vždy bojujeme o grant. Dostaneme 350 tisíc a všechno ostatní seženeme u sponzorů. I když musím objektivně dodat, že sehnat sponzora ve Vídni je určitě jednodušší než třeba právě v Etiopii.

Rozbili jsme monarchii, říkáte. Jak dnes Rakušané Čechy vnímají? Cítí nějakou nostalgii po společném soužití?

Rakušané jsou vůči monarchii daleko méně nostalgičtí než my. Naopak jsou ale citliví na ztrátu významu Rakouska. To je pro ně velký problém. Vždyť Česká republika má dokonce víc obyvatel než samotné Rakousko... Vztah malosti a velikosti je v nich

pořád silně zakořeněný. Rádi se prezentují historií zhruba posledních čtyř stovek let – od Bílé hory pro ně začíná úspěšné období, kdy Rakousko de facto vzniklo. Byli slavní, ovládali půl Evropy, zatímco pro nás je to doba temna. Vždycky když v Rakousku dojde na historickou debatu, začnou Bílou horou, my Karlem IV.

A rozpad monarchie velmi těžce nesli.

Hlavně jeho následky. Když vznikla Československá republika, Rakousko bylo tak malé, že přestalo být soběstačné. Veškerý průmysl monarchie tehdy zůstal v Čechách. V meziválečném období jsme Rakousko dokonce finančně podporovali, aby vůbec bylo schopné přežít. A ještě po druhé světové válce jsme tam vozili brambory.

Přesto je dnes Rakousko kvůli našim čtyřiceti letům totality vyspělejší zemí. Ani to jim nestačí?

Něco v nich pořád zůstává. Neumějí se vypořádat s druhou světovou válkou, hlavně s jejím koncem. Dvakrát začali válku a dvakrát ji prohráli.

Jak vnímá běžný Vídeňák Čecha?

Není to slavné – v oblíbenosti sousedů Rakouska jsme na tom s přehledem nejhůř. Pořád jsme pro ně ti, jejichž poslanci svou parlamentní obstrukcí rozbili monarchii. Hodně to ale vylepšuje ekonomická spolupráce. Když jde o obchod, vítězí pragmatismus.

Hlavně že už v rakouských obchodech nevisí cedule v češtině: Češi, nekrad'te.

Vídeň teď začíná být pod tlakem imigrantů, kteří tam přicházejí ze zemí bývalé Jugoslávie. Čtvrtinu běžné kriminality – vykrádání bytů nebo krádeže aut – tam způsobují občané srbské národnosti. Vídeň je proto trochu xenofobní. Možná nám to pomůže vylepšit si image, protože v těchto statistikách dnes Češi nefigurují. Ale donedávna měli podobný vztah i k nám.

Na škole byla mezi studenty, především náplavkami, co přišli zvenku, ohromná soutěživost, ambice ukázat své schopnosti. A tak jsem bojoval a bojoval, až jsem se dostal do fyzikálního ústavu akademie věd. Tam jsem žil ve virtuálním světě vědy až do poloviny osmdesátých let. Ale v matematice a fyzice je pravda celkem jasná, tam nemůže parlament jeden týden odhlasovat, že jedna a jedna budou tři, druhý měsíc čtyři a pak zase dvě – podle toho, jak se dohodnou.

A před volbami patnáct.

Přesně tak. Před volbami se virtuální hodnoty najednou přidávají a realita se ztrácí.

Mohli jste jako elitní vědci cestovat na Západ?

Režim pouštěl do kapitalistické ciziny lidi, kteří se zabývali tak zvláštní vědeckou disciplínou, jakou je teoretická fyzika. Bylo nás málo, chtěli se námi pochlubit světu. Takže jsem na konci 80. let mohl tu a tam někam vyjet.

Pracoval jsem například v laboratořích Daresbury SERC ve Velké Británii nebo v Západním Berlíně.

Berlín té doby si každý spojuje s Berlínskou zdí, symbolem totality. Měla svého genia loci?

Byl jsem u toho, když v listopadu 1989 padla. Ten den jsem seděl v ústavu u počítače. Přišel můj šéf, mladý profesor, a říká: „To by tě mohlo zajímat.“ Vyrázili jsme spolu a o půlnoci jsme

Jaké největší česko-rakouské problémy právě teď řešíte?

Kromě dvou stabilních témat – tedy pštroší rakouské politiky ohledně atomové energie a problému poválečného uspořádání – je největším problémem společná infrastruktura. Rakousko je naším posledním sousedem, ke kterému nevede dálnice. A nepomáhá ani Pendolino. Zaplatíte příplatek za místenku v SuperCity vlaku, a on se na rakouské hranici promění v osobák se vším všudy. Takže z Prahy do Vídně dojde za čtyři hodiny čtyřicet minut.

Původním povoláním jste vědec, teoretický fyzik. Co vás k fyzice přivedlo?

Na střední škole jsem dělal nejrůznější matematické a fyzikální olympiády, a díky výsledkům v tomto středoškolském soutěžení jsem se dostal na matfyz, matematicko-fyzikální fakultu, bez přijímacích zkoušek. Sešla se nás v ročníku krásná sestava lidí, která můj pražský život neuvěřitelně otevřela a obohatila. Jsem totiž náplavka, mimopražský.

Jaké profesní možnosti měl člověk, který za socialismu vystudoval fyziku? opravdu viděli její pád. Vládla tam v ulicích krásná atmosféra, všude tisíce lidí, absolutně narvané metro, do kterého se nedalo vůbec vstoupit. Vrátil jsem se do laboratoře a řekl šéfovi: „Já to dopočítám příště.“ Sbalil jsem svých pár švestek a odjel do Prahy. Tam jsem se objevil 17. listopadu.

To byly asi okamžiky, kdy se rozhodovalo o vaší budoucí kariéře politika. Pomýšlel jste na ni už v době revolučního nadšení?

Revoluční ovzduší bylo natolik silné, že jsem se tehdy rozhodl pro vstup do politiky. V jednom televizním studiu jsem se v přímém přenosu strašně pohádal s tehdejším ministrem financí Václavem Klausem ohledně financování vědy. Já tam byl za mladé vědce a neměl jsem žádný respekt před nějakým ministrem. Proč taky? Když už se zdálo, že to úplně celé vybuchne a bude strašidelný průšvih, Václav Klaus vstal a zeptal se mě: „Pane doktore, nechtěl byste mi dělat poradce?“ Tím mě úplně odzbrojil a já souhlasil.

Takový byl tedy váš vstup do vysoké politiky?

Ano, tím to celé začalo. A jakmile máte na úřadu vlády kancelář, už se z toho kolotoče tak lehce nedostanete. Z vědce jsem se stal politikem – a samozřejmě jsem nebyl sám. Z akademického světa přešlo do politiky hodně lidí.

Vždy jsem měl za to, že každá společnost stojí na čtyřech pilířích. Jsou jimi lékařství, věda, školství a umění. A podle toho, jak se stát o tyto pilíře stará, se pozná jeho vyspělost. Jaká je dnes situace ve vědeckém světě?

Věda není homogenní celek. Já například patřil k extrémnímu křídlu, které skutečně na jakémkoli režimu moc nezáviselo a nezávisí. Když se bavíte o Einsteinových teoriích, o černých dírách a o interakcích částic, tam se politika skutečně neobjeví. A je jedno, ze které země jste. Proto měly tyto vědní obory během transformace vědy ulehčenou úlohu – už tím mezinárodním životem dávno žily, byly zvyklé na jeho tempo a nároky.

Jaká je úroveň českých vysokých škol ve srovnání s Rakouskem?

V Rakousku jsou na tom v průměru lépe. Když vezmu špičkové české vysoké školy, řekněme první desítku, jsou srovnatelné s univerzitami v Rakousku. Nicméně vybavení laboratoří či přístup k informačním technologiím jsou v Rakousku na vyšší úrovni. Obecně myslím, že v tomto ohledu mladé generaci u nás hodně dlužíme.

Co by se s tím dalo dělat?

Osobně si myslím, že paleta vysokých škol je u nás příliš široká. Vysokoškolačkem jste, když pět let chodíte do poslucháren a máte v sobě tu atmosféru. Musíte se hádat s panem profesorem, jestli jste udělal zkoušku za dvě, nebo za tři. O tom je vysoká škola. Profesori ale dnes mají tisíce vedlejšáků, učí na třech čtyřech školách najednou. A to je problém, protože se studenty nemůžou dobře pracovat a komunikovat.

Chovají se tak z finančních důvodů? Odpovídá plat vysokoškolského pedagoga na státní vysoké škole jeho prestiži?

Má málo peněz, samozřejmě. Vysokoškolský pedagog na špičkové úrovni by měl vydělávat víc. To by mělo být celkem samozřejmé, zvláště když hovoříme o tom, že inovace jsou naše záchrana.

Je obtížné stát se z pražské náplavky pražským primátorem?

Prostě se to stalo. Když jsem šel poprvé na radnici, kde mělo zasedat zastupitelstvo, do kterého jsem byl zvolen, nevěděl jsem ani, která z radnic je ta správná. Pak jsem přišel do Brožíkovy síně. Ve svetru, na zádech batoh, na nohou pohorky. Byl totiž podzim. Všichni ostatní byli samozřejmě v saku s kravatou. Pan primátor Kořán nám předával doklad o zvolení do zastupitelstva, a já při té příležitosti založil klub méněcenných poslanců. Možná právě ta počáteční naivita a neznalost prostředí způsobila, že jsme nakonec opanovali klub Občanského fóra, já se stal primátorem a někteří z klubu méněcenných poslanců členy rady.

Jak se zastupitel proměnil v primátora?

Byla politická krize, přišel Václav Klaus a oznámil nám: „Konec planého debatování, je třeba převzít odpovědnost.“ Šel jsem si tedy konečně koupit oblek, ale v Domě oděvů na Václavském náměstí neměli jiný než hnědý. To bylo den před volbou primátora. Všichni mediální a designoví experti mi radili modrou barvu, ale jiný oblek prostě tehdy nebyl k mání. Na volbu jsem tedy přišel v hnědém a v něm mě také

zvolili primátorem. Jakmile se jednou stanete „pražským domovníkem“, město se vám dostane pod kůži. Dodnes když vidím, že ve městě něco funguje špatně, mám tendenci to hned řešit. A občas to i dělám. S Prahou jsem se natolik spojil, že se toho už nikdy nezbavím.

Pamatujete si na svůj první den ve funkci primátora?

Naprosto přesně. Nastoupil jsem v květnu 1993, ve čtvrtek. V pátek ráno přišel radní Bukolský, taky nově zvolený, že jistá rakouská společnost nechce podepsat smlouvu na skládkování, a že tedy máme tisíc tun odpadu, a nevíme, kam s ním. Byl to poměrně tvrdý začátek. S firmou se nedalo domluvit ani během víkendu, takže jsme se obrátili na Československou plavbu labsko-oderskou. Ti nám na náplavku přistavili velké kontejnerové lodi a my začali ještě během víkendu odvážet odpad po Vltavě do Mělníka. Toto krizové řešení se samozřejmě nedalo dlouhodobě udržet, už jenom z hygienických důvodů. Ale díky tomu, že jsme to během těch tří dnů zvládli, se pak smlouva s rakouskou firmou podepsala a všechno začalo běžet normálně. Odnesl jsem si z toho zajímavý poznatek: Praha vyprodukuje bizarních tisíc tun odpadu denně...

Asi to zdaleka nebyla poslední infarktová situace v křesle primátora...

V době, kdy jsem nastoupil, nebyla zavedena základní účetní pravidla. Zhroutily se všechny systémy úklidu města, protože to byl do té doby centrálně řízený podnik, který se postupně rozpadal. Hádali jsme se s vládou o sběrné suroviny, zastavila se bytová výstavba, všechno muselo dostat nějaký řád. Vznikala městská policie – na jedné straně jí bylo potřeba, na straně druhé její kompetence nebyly vyjasněné. Jednoduše řečeno – nebylo oblasti, ve které bychom nemuseli udělat systémovou změnu.

Pomáhala vám při řešení těchto problémů původní profese teoretického fyzika? Myslím třeba právě z hlediska systematickosti...

Určitě byla velká výhoda v tom, že jsem byl vždy zvyklý pracovat vědeckou metodou. Analýza a pak syntéza. Teoretická fyzika učí, jak předvídat, co se stane. Něco se naměří, pak interpretuje. Kdykoli se potom setkáte s tímto jevem znovu, budete už vědět, co se stane a proč. Je to vlastně takový pohled do budoucna – a to do mě ve škole vtloukali pět let.

Umíte relaxovat?

Miluji sport. Kdysi jsem byl dokonce v juniorském reprezentačním výběru v moderním pětiboji. U přespolního běhu jsem se trochu trápil, ale hodně mě bavila jízda na koni, šerm, střílení i plavání. V zimě se neběhalo, ale lyžovalo – to je můj další velký koníček. Odmalička jsem jezdil s rodiči k moři do Jugoslávie, a tam jsem záviděl všem klukům, kteří se proháněli na plachetnicích.

A tak jste tomu propadl?

Jachtaření mi doslova učarovalo. Už patnáct let mám kapitánské zkoušky, pro mě a moji ženu je to naše velké prázdninové hobby. Půjčíme si loď a plachtíme Jadranem ve dvou. Ne že bych byl vynikající jachtař, ale baví mě to. Nikdy jsem třeba neuvažoval o motorovém člunu, protože ta radost, když lano správně natáhnete,

když vám plachta neplápolá a máte všechny faldíky narovnané, když vám všichni jezdci ukazují správně, to se nedá popsat, to se musí zažít. Plachetnice je krásná, dokonalá. Nedělá žádný hluk a jede docela rychle. Má to ještě jednu výhodu – jsem se svou ženou. Kvůli její zubařské praxi ji jinak nevidím tak často, jak bych chtěl. Jsme klasické dvoukariérové manželství. Má ordinaci v Praze a 3500 pacientů. Nedovedu si představit, že by ji zavřela. Stejně tak z mé ženy nikdy nebude paní domu velké ambasády. Z jakého důvodu máme nedostatek zubařů, si radši necháme na jindy.

Jan Koukal

Ženatý: manželka MUDr. Lucie Koukalová.

Děti: 3.

Vzdělání: 1974 Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy v Praze.

Politické aktivity: 1990–2002 člen městského zastupitelstva hl. města Prahy 1993–1998 primátor hl. města Prahy (znovuzvolen 1994) 1996–1998 senátor Parlamentu ČR.

V současné době je velvyslancem České republiky ve Vídni.

autor: Marek Kožušník

ČEŠTÍ ZÁSTUPCI V EVROPSKÝCH INSTITUCÍCH

**ROZHOVOR JANY HYBÁŠKOVÉ PRO DENÍK E15:
DOSUD JSME NEPŘEJALI ŘADU EVROPSKÝCH SMĚRNIC,
ČEŠI JE PŘITOM CHTĚJÍ.
(13.4.2010)**

Za zpožděním v oblasti implementace evropského práva je neschopnost i úmysl, v každém případě to České republice přináší nepříjemné důsledky, říká bývalá europoslankyně.

* E15: Vládní zpráva o přejímání legislativních závazků Evropské unie konstatuje, že Česko dosahuje v této oblasti neuspokojivých výsledků. Zpráva samozřejmě uvádí některé důvody, mě ale zajímá, kde vidíte hlavní příčiny vy.

Příčiny jsou bohužel dlouhodobé. Jde o to, že systém není správně nastaven, a to ve třech rovinách. Problém je zejména v rovině politické. Není tu dostatek politické vůle, která je pro průchod evropských směrnic do našeho práva nezbytná. V důsledku toho jsme nepřejali řadu opatření, která by byla pro naši zemi užitečná. Dokonce jsou to mnohdy věci, kvůli nimž, jak vyplývá z výsledků veřejného mínění například v Eurobarometru, ČR do unie vstupovala, a co tedy od Evropy očekává. Jenže nám v řadě případů, obrazně řečeno, ta Evropa leží v parlamentu a čeká na schválení, a to někdy hodně dlouho. Je to ale politické nepochopení faktu, že se to stejně jednou musí schválit.

* E15: Jde tedy jen o politická gesta?

Nejen to, vidím v tom tři aspekty.

Jednak jde o jakési národoborectví, takové to „my si to tady ochráníme“.

Za druhé je to nepochopení, že to tak musí být. A to proto, že jsme podepsali přístupovou smlouvu, jsme součástí unie a jde o primární právo (takzvané dohody uzavřené mezi vládami členských zemí, mají právní formu, musejí být ratifikovány národními parlamenty – pozn. aut.). A třetím aspektem je bohužel záměrná snaha oddálit přijetí něčeho, co je dobrým kontrolním mechanismem, protože každý den, kdy tento mechanismus neplatí, je výhodný pro určité byznys kruhy.

* E15: Vraťme se k oněm třem hlavním příčinám, kvůli nimž zaostáváme v přejímání práva EU. Zatím jste zmínila politickou rovinu.

Další rovina je úřední. Problém je v tom, že už od počátku, tedy od přístupového období, není v ČR zcela vyjasněn administrativně-legislativní názor na to, jak harmonizaci práva provádět. To znamená, zda ho prostě opsat, anebo modifikovat. Každé ministerstvo je gestorem určitých částí práva, přičemž některý rezort svou oblast jednoduše přeloží, ale jiný se pustí do přetváření. Tradičně doslova hyperaktivní jsou ministerstva zdravotnictví a zemědělství.

* E15: A třetí aspekt?

Stejně tak jako neexistuje žádný standard při implementaci, neexistuje ani v práci soudů. Na úrovni středních a nižších soudů prakticky nedochází k předkládání

takzvané předběžné otázky k Evropskému soudnímu dvoru, protože soudci nevědí, jak na to.

* E15: Teď mluvíte o situacích, kdy dochází ke sporům o výklad práva?

Ano. Mimochodem, ona strašlivá přetíženost českého právního prostředí mimo jiné vzniká také tímto. Jde o to, že ve chvíli, kdy narazíme na rozdíl mezi českou a evropskou právní normou, jsme povinni se řídit tou evropskou. Advokáti to velmi dobře vědí a své klienty také evropským právem hájí. A když český advokát u českého soudu hájí klienta evropským právem, soudce je povinen provést předběžnou otázku čili dotázat se Evropského soudního dvora, jaký je v příslušné věci výklad. Jenže soudci to bohužel často neumějí, takže případy pouštějí o úroveň výš a výš, až se dostávají k Nejvyššímu soudu. Jeho soudci to dělat opravdu musejí, ale tím pádem se všechno nepříjemně prodlužuje a komplikuje.

* E15: Mluvila jste o záměrné snaze oddalovat přijetí kontrolních mechanismů.

Můžete uvést příklady?

Velikým problémem v ČR bylo například stanovení ceny léků. Šlo o boj mezi výrobcí generik a originálních léčiv. Lék není produkt, jehož cena se stanovuje tržně. Nikdy to tak nebylo a nikdy nebude. >>> Ceny léků v EU jsou stanovovány velmi složitým procesem, jenž se odehrává na národní úrovni. Jelikož v tom byl velký nepořádek, Evropa přijala takzvanou transparentní směrnici, která stanovuje jasná pravidla, jak ceny určovat. Jenže Česká republika se touto směrnicí odmítala řídit ještě dlouho poté, co vstoupila v platnost, a tehdejší ministr zdravotnictví David Rath dokonce lékovou komisi zrušil.

S tím, že to se Zentivou dohodne kolegium ministra. V tomto případě běžel plný impeachment, dohadování mezi Evropskou komisí a ministerstvem zdravotnictví a teprve v posledních týdnech před podáním žaloby na Českou republiku se to vyřešilo.

* E15: Co dalšího byste uvedla?

Řadu let mě trápilo nepřijetí směrnice o praní špinavých peněz a financování terorismu. Ta je totiž výborným nástrojem, který významně ztěžuje legalizaci zisku z trestné činnosti.

Například už u 30 tisíc korun vložených hotově do banky musíte prokazovat způsob jejich nabytí a také jsou stanoveny takzvané povinné osoby, které to musejí prokazovat. Na prvním místě jsou to politici, na druhém diplomati, pak také zlatníci a zastavárníci. Pikantní bylo, že tato směrnice ležela na Legislativní radě vlády, která chtěla stanovit konkrétní výčet povinných osob. A tak se několik let dohadovala s Evropskou komisí, zda tam bude například pan Hodžar Hagar, vlastník zlatnictví, Václavské náměstí 1, či ne. Trvalo to pět let.

* E15: To ale nejspíš nebyla neschopnost.

Samozřejmě že to byl záměr. Ve chvíli, kdy takto významně snížíte limit pro uložení peněz bez nutnosti prokázání jejich původu, pro řadu lidí je to nepříjemné. A

nemusíme chodit až k politikům, je to zřetelné už ve zmíněné kategorii zastavárenské činnosti. Každý den, kdy tato směrnice neplatila, se určitým kruhům velmi hodil.

* E15: Vy sama jste autorkou jednoho podnětu k Evropské komisi, mluvím o tendru na odstranění starých ekologických zátěží.

V tomto případě jde o to, že ministerstvo

financí jakožto zadavatel projektu vytváří zdání časové nouze, když se ohání rokem 2015, kdy podle něj musí dojít k odstranění starých ekologických zátěží. A jako klíčový důvod této rychlosti uvádí povinnosti vyplývající z komunitárního práva.

S našimi právníky jsme intenzivně zkoumali, na kterou směrnici se ministerstvo odkazuje. Jedinou konkrétní prevenční povinností, jež ministerstvo v projektu zmiňuje, je přitom ustanovení článku 13 směrnice 2006/21 Evropských společenství o nakládání – a teď se držte – s odpady z těžebního průmyslu. Takže: nikde není žádné datum a navíc se to opravdu týká jen těžebního průmyslu! Což podle informací z ministerstva životního prostředí znamená ani ne desetinu všech ekologických zátěží. Proto jsme se s žádostí o vysvětlení obrátili na Evropskou komisi, je totiž zřejmé, že jde o frapantní zneužití evropského práva pro vytvoření konstruktů.

* E15: Vládní zprávy o stavu implementace průběžně uvádějí také naše umístění v rámci „sedmadvacítky“. Zaujalo mě, že od května 2005 jsme se zhruba rok pohybovali kolem 25. místa, ale pak jsme od května 2006 do konce srpna téhož roku doslova vyletěli na páté místo. Může to souviset s tím, že v té době Česko prakticky nemělo vládu, protože byly parlamentní volby?

Určitě ano. Tady je potřeba zmínit určitý paradox. Zatímco ČSSD je proevropsky zaměřená, její elektorát je protievropský. A u ODS je to obráceně. Takže ani jedné z těchto dvou klíčových politických subjektů implementace evropských norem není příjemná, proto se vždycky hledá období, kdy mají lidé jiné zájmy, aby bylo možné tyto věci v parlamentu schválit. Na to jsou dobré úřednické vlády a také období těsně po volbách, kdy ještě nejsou jmenováni noví ministři.

* E15: Na začátku jste mluvila o směrnicích, které ČR dosud neschválila a přitom by nám byly jednoznačně prospěšné. Absence kterých tedy považujete za největší chybu?

Jde nepochybně o ekologická opatření, přestože ministerstvo životního prostředí má vcelku kvalitní plán environmentální politiky. Nicméně třeba směrnice týkající se ochrany ovzduší parlamentem neprocházejí příliš snadno, a to považuji za jeden z klíčových problémů ČR. Za druhé je to oblast finanční kontroly, jež u nás byla léta zanedbávána a která je pro každého obyvatele ČR důležitá, nehledě na to, zda jsme v eurozóně, či ne.

* E15: Jako důsledek zpoždění při implementaci v řadě oblastí bývá označováno mimo jiné poškozování jména ČR v zahraničí. Má to nějaké praktické dopady?

Velmi úzce to souvisí s vnímáním úrovně korupčnosti českého prostředí. Proč u nás Americká, Britská a Německá

obchodní komora spustily aktivní boj za modifikaci zákona o veřejných

zakázkách, za uvedení agenta provokatéra do praxe a další? Protože jejich firmy nemají šanci se na český trh dostat. A dnes to je ještě o krok dál. Mnohé firmy v českém prostředí už o veřejné zakázky vůbec nesoutěží, protože kvůli svým etickým kodexům jednoduše nemohou. Pokud situace není právně dostatečně transparentní a je ovlivňována lobbisty na jedné straně a korupcí na straně druhé, je jasné, že do tendrů nejdou velcí evropští poskytovatelé, kteří nabízí buď kvalitu, či zajímavou cenu.

*

Jana Hybášková

mezinárodně uznávaná odbornice na problematiku terorismu, evropské bezpečnosti, Blízkého východu a demokratizace. Působila například jako velvyslankyně ČR v Kuvajtu a Kataru, poradkyně státního tajemníka pro evropské záležitosti Pavla Teličky či velvyslankyně ČR ve Slovinsku. V letech 2004–2009 byla poslankyní Evropského parlamentu. Je zakladatelkou a předsedkyní Evropské demokratické strany. Vydala několik publikací. V roce 2003 byla vyznamenána Křížem ministra obrany ČR II. stupně.

autor: Martin Zika

Obsah:

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY	1
VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY	7
MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ	9
ČEŠTÍ ZÁSTUPCI V EVROPSKÝCH INSTITUCÍCH	31

Není-li u jednotlivých příspěvků uvedeno jinak, bylo použito informací ze zdrojů ČTK

ISSN 1210-5600

Zahraniční politika České republiky – Dokumenty.
Vydává odbor zpracování informací
Ministerstva zahraničních věcí ČR, Praha.
Odpovědný redaktor Ing. Jan Veselý